College van beroep
voor de examens

Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
T 071 527 81 18

U I T S P R A A K 1 8 – 0 5 0

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden

inzake

het beroep van [naam] te Naaldwijk, appellante

tegen

de Facultaire Examencommissie Rechtsgeleerdheid, verweerder

1. Ontstaan en loop van het geding

Bij besluit van 22 maart 2018 heeft verweerder het verzoek van appellante van 26 januari 2018 om ontheffing voor de onderwijseenheid Public International Law ("PIL") en het verlenen van toestemming om in plaats van deze onderwijseenheid een andere onderwijseenheid te kiezen, afgewezen. Tevens heeft verweerder het verzoek van appellante om het tentamen van PIL (mondeling) in het Nederlands af te leggen onder de voorwaarde dat de te bestuderen stof eveneens in het Nederlands wordt aangeboden en appellante de gebruikelijke drie maanden voorbereidingstijd krijgt, afgewezen. In het beroep van appellante op artikel 10.4 van de Regels en Richtlijnen Tentamens en Examens betreffende de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid van de examencommissie van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid ("R&R") heeft verweerder geen grond gezien om anders op de verzoeken te beslissen dan zij heeft gedaan. Verweerder heeft op 26 maart 2018 het besluit nogmaals aan appellante doen toekomen nadat was geconstateerd dat de rechtsmiddelenclausule in het besluit van 22 maart 2018 ontbrak.

Bij brief van 12 april 2018, ontvangen op 13 april 2018, heeft appellante tegen dit besluit administratief beroep bij het College ingesteld.

Door appellante wordt - kort weergegeven – aangevoerd dat het verplicht in de Engelse taal aanbieden van de onderwijseenheid PIL in strijd is met artikel 7.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek ("WHW") en artikel 3.2 van de Gedragscode Voertaal.

Verweerder heeft op 25 april 2018 gesproken met appellante om te onderzoeken of een minnelijke schikking kon worden bereikt. Dit heeft er niet toe geleid dat het beroep is ingetrokken.

Op 1 mei 2018 heeft verweerder aan appellante een schikkingsvoorstel gedaan met het verzoek uiterlijk 2 mei 2018 om 16:00 uur te reageren.

Op 1 mei 2018 heeft appellante aan verweerder verzocht om uitstel van de gestelde termijn tot en met vrijdag 4 mei 2018.

Op 2 mei 2018 heeft verweerder appellante bericht dat de termijn wordt verschoven naar 3 mei 2018 om 16:00 uur.

Op 3 mei 2018 heeft appellante het schikkingsvoorstel afgewezen.

Op 4 mei 2018 heeft verweerder haar schikkingsvoorstel nader toegelicht, op één onderdeel aangevuld en nogmaals een motivering verstrekt. Daarbij heeft verweerder appellante in de gelegenheid gesteld tot 8 mei 2018 om 17:00 uur te reageren met een in haar ogen passende oplossing.

Op 8 mei 2018 heeft appellante verweerder bericht dat als zij het tentamen voor PIL in het Engels moet afleggen, dit voor haar geen oplossing biedt.

Op 9 mei 2018 heeft verweerder een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld op 23 mei 2018 tijdens een openbare zitting van een kamer uit het College. Appellante is ter zitting verschenen, vergezeld van haar gemachtigde [naam]. Namens verweerder is [naam], plaatsvervangend voorzitter van de Facultaire examencommissie, ter zitting verschenen.

Ter zitting heeft appellante een pleitnota overgelegd.

Naar aanleiding van de hoorzitting heeft het College partijen in de gelegenheid gesteld nader onderzoek te doen naar mogelijkheden om een passende oplossing te vinden.

Op 5 juni 2018 heeft verweerder een reactie ingediend over het verkrijgen van een vrijstelling via het volgen van de onderwijseenheid aan een andere universiteit. Tevens heeft verweerder de onderliggende stukken omtrent de keuze van het Faculteitsbestuur om de onderwijseenheid als verplicht Engelstalig vak aan te bieden overgelegd.

Bij brief van 13 juni 2018 heeft de studentendecaan zich uitgelaten over de functiebeperkingen van appellante die haar hinder opleveren bij het verrichten van studieactiviteiten. In het bijzonder is de studentendecaan ingegaan op de relatie met het kunnen volgen van Engelstalig onderwijs.

Op 24 juni 2018 heeft appellante een reactie bij het College ingediend.

Op 11 juli 2018 heeft verweerder een reactie bij het College ingediend.

Op 18 juli 2018 heeft het College appellante verzocht hem te berichten of zij het schikkingsvoorstel van verweerder accepteert.

Appellante heeft bij brief van 20 juli 2018, ontvangen op diezelfde datum, een ingebrekestelling ingediend.

2. De overwegingen ten aanzien van de ontvankelijkheid

Met de op 13 april 2018 door het College ontvangen brief van 12 april 2018 heeft appellante tijdig beroep ingesteld tegen het besluit van 26 maart 2018. Het beroepschrift voldoet ook overigens aan de daaraan ingevolge de Algemene wet bestuursrecht ("Awb") en de WHW gestelde eisen, zodat het administratief beroep ontvankelijk is.

3. Relevante regelgeving

Artikel 7.2. van de WHW bepaalt:
Het onderwijs wordt gegeven en de examens worden afgenomen in het Nederlands. In afwijking van de eerste volzin kan een andere taal worden gebezigd:
a. wanneer het een opleiding met betrekking tot die taal betreft,
b. wanneer het onderwijs betreft dat in het kader van een gastcollege door een anderstalige docent gegeven wordt, of
c. indien de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs dan wel de herkomst van de studenten daartoe noodzaakt, overeenkomstig een door het instellingsbestuur vastgestelde gedragscode.

Artikel 2.9 van de Onderwijs- en Examenregeling van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid 2017-2018 bepaalt:
Met inachtneming van de Gedragscode voertaal zijn de voertalen binnen de opleiding Nederlands en soms Engels. De student wordt geacht de gebruikte

voertalen binnen de opleiding voldoende te beheersen, conform de eisen geformuleerd in artikel 5.2.4 (art. 5.0-5.2.4).

Artikel 10.4 van de R&R bepaalt:
10.4.1 In gevallen waarin deze regels en richtlijnen niet voorzien beslist de examencommissie.
10.4.2 Indien in bijzondere gevallen onverkorte toepassing van hetgeen in deze regels en richtlijnen is bepaald tot evidente onbillijkheid leidt, is de examencommissie bevoegd anders te besluiten.

Artikel 3.2 van de Gedragscode Voertaal van de Universiteit Leiden luidt:
3.2 Onderdelen van het curriculum, waaronder tevens de toetsen, kunnen in het Engels dan wel een andere taal, aangeboden worden indien:
a. buitenlandse docenten het onderdeel verzorgen,
b. het onderdeel facultatief van aard is en als faciliteit aan Nederlandstalige studenten wordt aangeboden,
c. het voor dit onderdeel noodzakelijk wordt geacht dat studenten de vaardigheid verwerven in het Engels, dan wel een andere taal, te spreken en te schrijven, of
d. het onderdeel ter voorbereiding geldt op de vereisten van een anderstalig masterprogramma en aanwijsbaar is dat het onderdeel voorziet in een behoefte van studenten om zich via deelname aan het onderdeel voor te bereiden op een anderstalig masterprogramma.

4. De overwegingen ten aanzien van het geschil

Om te beginnen merkt het College op dat appellante zich op het standpunt heeft gesteld dat het verplicht in het Engels aanbieden van de onderwijseenheid PIL in strijd is met zowel de WHW als de Gedragscode Voertaal. Daarmee heeft appellante de rechtmatigheid van de aan het bestreden besluit ten grondslag liggende regelgeving ter discussie gesteld. Het College wijst erop dat het niet bevoegd is een bindend oordeel uit te spreken over die rechtmatigheid. Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de WHW (slechts) te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht. Overigens is het College, na bestudering van de door verweerder overgelegde stukken (de Zelfstudie Instellingsaudit 2012, de Aanbiedingsmemo Houtskoolschets van het Faculteitsbestuur aan de Faculteitsraad van januari 2013, het Jaarverslag gezamenlijke Opleidingscommissie 2012-2013 en het Visitatierapport Rechtsgeleerdheid 2018) en de reactie van appellante daarop, van oordeel dat niet gezegd kan worden dat het besluit om onderwijseenheid PIL in het Engels aan te bieden onvoldoende zou zijn onderbouwd.

Vast staat dat appellante in het studiejaar 2013-2014 is gestart met de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid. Appellante kampt met functiebeperkingen, te weten ADD en HMS, die zij bij aanvang van haar studie kenbaar heeft gemaakt bij de studentendecaan. In september 2013 heeft de studentendecaan verweerder geadviseerd om de tentamenduur voor appellante gezien haar functiebeperkingen te verlengen met een half uur en haar de mogelijkheid te bieden om in een apart lokaal tentamens af te leggen. Verweerder heeft appellante de in de hinderverklaring genoemde faciliteiten verleend.

Naar aanleiding van de hoorzitting op 23 mei 2018 heeft verweerder uitgezocht of aan appellante met het volgen van een qua inhoud, niveau en studielast met PIL vergelijkbare onderwijseenheid aan een andere universiteit een vrijstelling kan worden verleend. De uitkomst van het onderzoek is dat de RUG het derdejaarsvak Internationaal Publiekrecht aanbiedt waarbij zowel de voertaal als het tentamen in het Nederlands zijn. Naar het oordeel van verweerder kan deze onderwijseenheid als vergelijkbaar met PIL worden aangemerkt.
Appellante heeft aangegeven dat, gelet op haar functiebeperkingen, het volgen van Internationaal Publiekrecht aan de RUG geen optie voor haar is.

De studentendecaan heeft bij brief van 13 juni 2018 geconstateerd dat appellante hinder ondervindt bij haar studieactiviteiten door haar functiebeperkingen. Daarbij heeft de studentendecaan vermeld dat het voorstelbaar is dat appellante niet vaardig genoeg is in het Engels om met vrucht Engelstalig onderwijs te volgen en tentamen te doen.

Naar het oordeel van het College heeft verweerder dit schrijven van de studentendecaan terecht niet opgevat als een advies als bedoeld in het Protocol studeren met een functiebeperking, dan wel een voor verweerder bindend advies. Anders dan die adviezen bevat het schrijven namelijk noch een verwijzing naar geldende wet- en regelgeving aangaande studeren met een functiebeperking, noch een verzoek om een concrete passende voorziening te treffen.

Verweerder heeft in haar schrijven van 11 juli 2018 vermeld dat zij het aanbod handhaaft dat zij heeft gedaan per e-mail van 1 mei 2018 en toegelicht en aangevuld bij e-mail van 4 mei 2018. Dit aanbod hield – zakelijk weergegeven - het volgende in:

- Appellante krijgt de gelegenheid het tentamen PIL naar keuze mondeling of schriftelijk af te leggen. In beide gevallen dient het tentamen in het Engels te worden afgelegd.
- Indien appellante ervoor kiest het tentamen schriftelijk af te leggen, vindt dit plaats in een aparte ruimte op het KOG, krijgt zij daarvoor vijf uren de

tijd en mag zij gebruik maken van een vertalend woordenboek E-N en N-E.

- Indien appellante het tentamen mondeling wenst af te leggen, kan zij hiervoor in overleg met de betrokken examinator een afspraak maken voor een dag en tijdstip die zowel haar als de examinator schikken.

Bij e-mail van 11 juli 2018 heeft verweerder toegelicht dat de kwaliteit van het Engels geen rol speelt bij de beoordeling en dat een kandidaat evenmin wordt aangerekend als delen van het antwoord in het Nederlands zijn. Van een student wordt echter verwacht dat hij eerst in het Engels probeert te antwoorden.

Naar het oordeel van het College heeft verweerder met bovengenoemd schikkingsvoorstel voldoende rekening gehouden met de functiebeperkingen van appellante.

Nu appellante ten tijde van het bestreden besluit niet beschikte over het met een voldoende hebben afgerond van een onderwijseenheid die qua inhoud, niveau en studielast met PIL vergelijkbaar was, heeft verweerder naar het oordeel van het College in het bestreden besluit terecht het verzoek om vrijstelling afgewezen. Tevens heeft verweerder terecht het verzoek van appellante om het tentamen PIL mondeling in het Nederlands af te leggen afgewezen, omdat noch de WHW noch de OER verweerder de bevoegdheid geeft om in afwijking van hetgeen in de OER of op grond daarvan in de e-studiegids is bepaald een examinator ertoe te verplichten de voor een vak te bestuderen stof in een andere taal aan te bieden dan die welke voor dat vak is voorgeschreven. Daarbij betrekt het College het feit dat het schrijven van de studentendecaan van 13 juni 2018 geen grond biedt om met een beroep op artikel 10.4 van de R&R een uitzondering te maken. De enkele vaststelling van de studentendecaan dat de functiebeperkingen van appellante het voorstelbaar maken dat zij niet vaardig genoeg is in het Engels om met vrucht Engelstalig onderwijs te volgen en tentamen te doen, is naar het oordeel van het College geen aanleiding om appellante nog vergaander tegemoet te komen dan verweerder heeft gedaan.

Nu het College ook overigens niet is gebleken van feiten of omstandigheden die tot een andersluidend oordeel zouden moeten leiden, dient het beroep ongegrond te worden verklaard.

Nu het College binnen de wettelijke termijn van twee weken na ontvangst van de ingebrekestelling heeft beslist, is, gelet op artikel 4:17, derde lid, van de Awb, geen dwangsom verschuldigd.

5. De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

verklaart het beroep **ONGEGROND**.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. K.H. Sanders (voorzitter), mr. C. de Groot, dr. A.M. Rademaker, drs. J.J. Hylkema en M. Heezen (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. M.S.C.M. Stoop - van de Loo.

mr. K.H. Sanders,
voorzitter

mr. M.S.C.M. Stoop – van de Loo,
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: